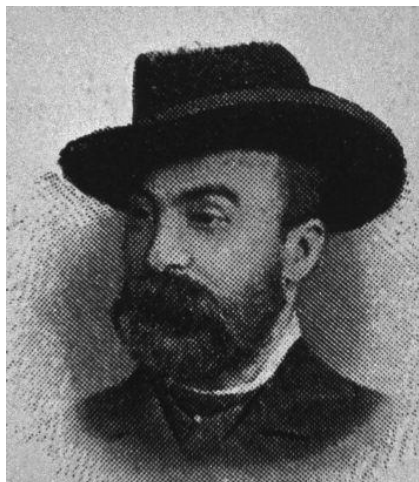

ΙΕΡΟΝ ΔΙΠΤΥΧΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΗΣ Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΙΖΥΗΝΟΣ ΚΑΙ Η ΙΕΡΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΧΑΛΚΗΣ

- Αμφιετηρίδα 120 ετών (1896-2016) από της ανεγέρσεως του παλαιφάτου κτιρίου της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης και της κοιμήσεως του χαρισματικού λογίου Θρακός συγγραφέως Γεωργίου Βιζυηνού.
- Η τροφός Θεολογική Σχολή της Χάλκης αγκάλιασε στοργικά τον νεαρό ιεροσπουδαστή της Γεώργιο Βιζυηνό, ο οποίος γεύθηκε στον «Λόφο της Ελπίδος ή των Παπάδων» την κατά Θεόν και κατ' άνθρωπον γνώση και σοφία διευρύνοντας τους πνευματικούς του ορίζοντες.
- Το «Πρωτόλειο Ποίημα» του Χαλκίτη ιεροσπουδαστή, το οποίο συνέγραψε, αφιέρωσε και δημοσίευσε το 1873 ως «Δώρημα ψυχής» στην περίπυστη και παλαιάτη εν Χάλκη Ιερά Θεολογική Σχολή του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Αμφιετηρίδα για ένα κτίριο και έναν άνθρωπο που συνδέθηκαν οντολογικά (υπαρξιακά) μέσα στον χωροχρόνο και τοιουτοτρόπως μνημονεύονται από τους «εραστές της γραφίδος και του λόγου». Το «Ιερόν Δίπτυχον Μνημοσύνης 120 Ετών» μέσα από γεγονότα και συμβολισμούς, επετειακές αναμνήσεις και αναγωγές στο «ένδοξο πάλαι» με την πικρά γεύση στα χείλη για τα «περασμένα μεγαλεία», όταν αποφθέγγονται δύο «αδιαίρετες, ασύγχυτες, άτρεπτες και αναλλοιώτες»

μέσα στον πανδαμάτορα χρόνο περιφράσεις, οι οποίες ως «Ιερόν Δίδυμον» εγείρουν «εκ του της ιστορίας ταμείου» τις «καθεύδουσες συνειδήσεις» των επιγενομένων, ήτοι τις κατά προαίρεση εναλλάξ γραφόμενες ή λεγόμενες περιφράσεις «Γεώργιος Βιζυηνός και Χάλκη» ή «Χάλκη και Γεώργιος Βιζυηνός» σε μία θαυμαστή και υπερβατική «αλληλοπεριχώρηση» και «αντίδοση ιδιωμάτων και βιωμάτων», τα οποία ως ακατάλυτος, διαχρονικός, οντολογικός (υπαρξιακός), ιστορικός και βαθύτατα ζωντανός συμβολικός «ομφάλιος λώρος» συνέδεσαν, συνέζευξαν τον νεαρό Θράκα ιεροσπουδαστή με την κατά Χάλκη φιλόστοργη τροφό και παλαίφατη Ιερά θεολογική Σχολή του Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου, το «ιερώτατον τούτο παλλάδιον των Μουσών», την όντως «Ακρόπολιν της Θεολογίας».

Ἐκθαμβος συλλογίζομαι και ανακαλώ στην μνήμη «εκ του ταμείου της ιστορικής ιχνηλασίας και γνώσης» ένα έτος «ορόσημο» τόσο για την Θεολογική Σχολή της Χάλκης όσο και για τον Ουρανοβάμωνα της σκέψεως και της κεχαριτωμένης ενήδονης και ευαίσθητης γραφίδος Γεώργιο Βιζυηνό. Πρόκειται για το «Σωτήριο Έτος 1896», όταν ο της Θρακώας γης και της μυριοτραγουδισμένης ιστορικής Βιζυής ευκλεής γόνος, Γεώργιος, ο προσφυώς αποκληθείς «Βιζυηνός», «μετέστη προς την όντως ζωήν» και κατά το αυτό έτος «χάριτι Θεού» και «όλη δαπάνη» του μεγατίμου και φιλογενούς Παύλου Σκυλίτη Στεφάνοβικ ανηγέρθη εκ θεμελίων και ενεκαινιάσθη το μέχρι και σήμερα υπάρχον, νέο τότε κτίριο της Ιεράς και περιπύστου Θεολογικής Σχολής της Χάλκης, ύστερα από τον καταστροφικό σεισμό του έτους 1894, ο οποίος «έπληξε ολοσχερώς» το προϋπάρχον αρχικό και παλαίφατο κτίριο της Σχολής που είχε ανεγερθεί το 1844 – έτος ιδρύσεως και λειτουργίας αυτής – υπό του αιιδίμου οραματιστού και φιλόμουσου εν Πατριάρχεις Γερμανού του Δ'.

Πόσο οξύμωρο και εν αντινομία καταγραφόμενο το «έτος ορόσημο 1896», το οποίο τελεσιδίκως συνέζευξε μέσα στο διάβα του χρόνου, «ένα πρόσωπο με ένα κτίριο ή ένα κτίριο με ένα πρόσωπο», τον ιεροσπουδαστή Γεώργιο Βιζυηνό με την τροφό Θεολογική Σχολή της Χάλκης, όπου στον μυρίπνοο «Λόφο της Ελπίδος ή των Παπάδων» ως «εσώκλειστος» για ένα και μόνο έτος (1872-1873) εβίωσε και «μετέλαβε την κατά Θεόν και κατ' άνθρωπον γνώση και σοφία». Ένα έτος ορόσημο, το οποίο συνέζευξε το τέλος με την απαρχή, την ζωή με το θάνατο, το επί της γης ανεγερθέν με το υπό γης ταφέν, την πέτρινη ύλη με το ενσαρκωμένο πρόσωπο. Η κοίμηση του πάλαι ποτέ ιεροσπουδαστού Γεωργίου Βιζυηνού με την «αναστηλωτική ανάσταση» του νεοδημιού κτιρίου της Θεολογικής Σχολής εσφαγίσθησαν οριστικώς και αμετακλήτως στο «έτος ορόσημο 1896», οπότε εφεξής μέσα στο χωροχρόνο η «επετειακή Αμφιετηρίδα Μνημοσύνης» ως «Ιερόν Δίπτυχον» φιλοξενεί αδιαλείπτως «διττή την τιμή» για την γεραρά

Θεολογική Σχολή της Χάλκης και τον πάλαι ποτέ ευγενή βλαστό της Γεώργιο τον Βιζυηνό.

Παρήλθαν 120 έτη (1896-2016) από αμφότερα τα επετειακά αυτά γεγονότα και όταν και όπου καταστρώνεται γραφή ή εκφέρεται λόγος μνημοσύνης και τιμής για την Χάλκη, ενυπάρχει οντολογικά και υπόμνηση για τον Γεώργιο Βιζυηνό. Τα «Επετειακά 120 Έτη» για το δεσπόζον μέχρι και σήμερα στον «Λόφο της Ελπίδος ή των Παπάδων» επιβλητικό και μνημειώδες κτίριο της Θεολογικής Σχολής είναι ταυτοχρόνως και τα «Επετειακά 120 Έτη» από της κοιμήσεως του Ιεροσπουδαστού αυτής Γεωργίου Βιζυηνού. «Αμφιετηρίδα Μνημοσύνης» λοιπόν ενός κτιρίου και ενός προσώπου ως αδιαίρετου και ακατάλυτου δίπολου μέσα στο διάβα του Χρόνου.

Ο Γεώργιος Βιζυηνός του οποίου το πραγματικό ονοματεπώνυμο ήταν Γεώργιος Μιχαήλ Σύρμας ή Μιχαηλίδης, εγεννήθη στις 8 Μαρτίου του 1849 (κατ' άλλους το έτος 1848) στην Βιζύη ή Βιζώ της Ανατολικής Θράκης. Γόνος πάμπτωχης και πολυτέκνου οικογενείας βιοπαλαιστών έμεινε ορφανός σε ηλικία 5 ετών όταν πέθανε ο σκληρά εργαζόμενος πατέρας του. Τα πρώτα υποτυπώδη γράμματα εδιδάχθη στα ελληνικά εκπαιδευτήρια της γενέτειράς του με πολλές διακοπές λόγω της τραγικής οικονομικής καταστάσεως της οικογενείας του, η οποία αντιμετώπιζε συνεχώς την απόλυτη ανέχεια και αδυνατούσε να θρέψει και τα άλλα τέσσερα αδέλφια του.

Σε ηλικία μόλις 10 ετών οι παππούδες του τον στέλνουν στην Κωνσταντινούπολη πλησίον σε ένα θείο του προκειμένου να μάθει την τέχνη της ραπτικής, να εργασθεί και να επιβιώσει. Στην πόλη παρέμεινε εργαζόμενος μέχρι την ηλικία των 18 ετών προστατευόμενος από τον Κύπριο έμπορο, Γιάγκο Γεωργιάδη, ο οποίος απεδείχθη ο «φύλαξ Άγγελός» του και έδωσε διέξοδο στην έφεσή του στα γράμματα. Κατά το έτος 1868-1869 ο Γεώργιος σε ηλικία 19-20 ετών ευρέθη στην μαρτυρική μεγαλόνησο Κύπρο ως καλογεροπαίδι υπό την προστασία του τότε Αρχιεπισκόπου Κύπρου Σωφρονίου του Β' και σπουδαστής στην Ελληνική Σχολή της Λευκωσίας.

Ο Αρχιεπίσκοπος Σωφρόνιος προόριζε τον νεαρό Γεώργιο να χειροτονηθεί και να ενταχθεί στον ιερό κλήρο της Εκκλησίας της Κύπρου, αλλά όταν ο ίδιος μετέβη κατά το έτος 1872 στο Οικουμενικό Πατριαρχείο για την επίλυση σοβαρών ζητημάτων της Εκκλησίας Κύπρου είχε μαζί του ως συνοδό του και τον Γεώργιο, ο οποίος κατά το νέο ακαδημαϊκό έτος 1872-1873 εισήχθη ως ιεροσπουδαστής στην Ιερά Θεολογική Σχολή της Χάλκης επί της Πατριαρχείας Ανθίμου του Στ' και όταν Σχολάρχης αυτής ήταν ο Λόγιος Αρχιμανδρίτης, Χίος στην καταγωγή, Γρηγόριος Φωτεινός, ο οποίος διετέλεσε Σχολάρχης μόνο για ένα έτος (1872-1873), όσο δηλαδή και η φοίτηση του ιεροσπουδαστή Γεωργίου στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης, διδάξας και ως Καθηγητής το μάθημα της «Ιεράς Κατηχήσεως».

Όταν ο Γεώργιος εισήχθη ως ιεροσπουδαστής στη Θεολογική Σχολή, χωρίς την υποχρεωτική δέσμευση να ιερωθεί, η διάρκεια φοιτήσεως σε αυτήν ήταν επταετής, επειδή η Σχολή είχε επτά τάξεις, ήτοι τέσσερις γυμνασιακές και τρεις θεολογικές, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, οπότε λειτούργησε και με οκτώ τάξεις.

Μεταξύ των διδασκόντων Καθηγητών της Σχολής ήταν και ο Πολύς Ηλίας Τανταλίδης, ο λάτρης της ελληνικής γλώσσας και ποιητής. Ο τυφλός Κωνσταντινουπολίτης Καθηγητής με τους «οφθαλμούς του νοός και της καρδιάς» του διείδε στον νεαρό Γεώργιο το ταλέντο, την ευφυΐα και την έμφυτη έφεσή του στα γράμματα, οπότε τον συνέστησε στον εύπορο και επιφανή φιλογενή ευεργέτη Γεώργιο Ζαρίφη, ο οποίος ανέλαβε εξ ολοκλήρου την δαπάνη για να συνεχίσει ο χαρισματικός Γεώργιος τις σπουδές του στην Ελλάδα και εν συνεχεία στην Ευρώπη.

Στο σημείο αυτό και εν είδει μνημοσύνου είναι οφειλετικό χρέος να γραφεί σε δύο αράδες λέξεις ότι ο «πνευματικός ευεργέτης» του Γεωργίου στη Θεολογική Σχολή, λόγιος ανήρ Ηλίας Τανταλίδης εγεννήθη στις 24 Σεπτεμβρίου του 1818 και υπήρξε απόφοιτος της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου των Αθηνών κατ' έτος 1844. Διορίσθηκε τακτικός Καθηγητής στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης το έτος 1847 και δίδαξε σε αυτή μέχρι το 1876, τα μαθήματα των Ελληνικών και της συγγραφής Εκθέσεων. Το Οικουμενικό Πατριαρχείο κατά το έτος 1860 του απένειμε το Οφίκιον του «Μεγάλου Ρήτορος» της Μητρος Αγίας Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Ο Ηλίας Τανταλίδης κοιμήθη εν Χάλκη την 31^η Ιουλίου του 1876 και ετάφη στο μικρό κοιμητήριο της Σχολής το οποίο ευρίσκεται στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο, όπισθεν του Ιερού Βήματος του Ιερού Ναού της Αγίας Τριάδος Χάλκης. Σημειωτέον δε ότι εφέτος συμπληρώνονται 140 έτη (1876-2016) από της κοιμήσεως του Λογίου και ευγενούς καθηγητή Ηλία Τανταλίδη. Εν προκειμένω, επιτραπέιω μοι, η κατάθεση και μιάς προσωπικής βιοματικής εμπειρίας. Επισκεπτόμεθα ως ελάχιστος προσκυνητής και ερευνητής το μαρτυρικό και καθαγιασμένο Φανάρι, την Παναγιοσκέπαστη και Θεοτοκούπολη Κωνσταντινούπολη και την περίπυστη Ιερά θεολογική Σχολή της Χάλκης επί σχεδόν 25 έτη, και κάθε φορά που περιδιαβαίνουμε τους μυρίπνοους κήπους της Σχολής τα βήματά μας κατευθύνονται στο μικρό κοιμητήριο αυτής όπισθεν του Ιερού Βήματος του Καθολικού της Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής Μονής της Αγίας Τριάδος όπου «κλίνομεν γόνυ» προ του λιτού και απέριττου τάφου ενός Μεγάλου Ανδρός και Διδασκάλου του ευσεβούς Γένους μας και της μαρτυρικής και «αεί ζώσης» Πολίτικης Ρωμηοσύνης, του «κεχαριτωμένου από Θεού» αοιδίμου Καθηγητού Ηλία Τανταλίδη, του αποκληθέντος «Τυφλού Χαλκίτη Διδασκάλου». Και κάθε φορά που τα σωματικά όμματά μας αντικρίζουν τον άσημο τάφο» του, ένα και μόνο πρόσωπο ανακαλείται στη μνήμη μας, μία και μόνο μορφή ανίσταται σχεδόν αυτόματα, ο Γεώργιος Βιζυηνός, ο ιεροσπουδαστής της

Χάλκης και πολυφίλητος μαθητής του μεγάλου Διδασκάλου, ο οποίος συνέβαλε τα μέγιστα ώστε ο νεαρός Γεώργιος να ανοίξει τα φτερά και τα όμματα του πνεύματός του και να πετάξει υψηλά με την σκέψη και την ανεπανάληπτη γραφίδα του.

Ο Γεώργιος Βιζυηνός λοιπόν εισήχθη ως ιεροσπουδαστής στην Θεολογική Σχολή της Χάλκης, όπου εμαθήτευσε, όπως προμνημονεύσαμε, για ένα και μόνο έτος (1872-1873), αλλά κατά το έτος αυτό της φοιτήσεώς του συνέγραψε και δημοσίευσε (1873) την πρώτη του ποιητική συλλογή, με τίτλο «Ποιητικά Πρωτόλεια» στην οποία ανήκει το υπό τον τίτλο πολύστροφο ποίημα του: «Η εν Χάλκη Θεολογική Σχολή» και είναι αφιερωμένο από τον ίδιο «Τῷ Ελλογιμωτάτῳ κυρίῳ Γ. Χασιώτῃ κατὰ τὴν Πρώτῃν τοῦ 1873».

Στο λυρικό, γλαφυρό και ενήδονο αυτό ποίημα, το οποίο αποτελείται από 57 εξάστιχες στροφές, ο Γεώργιος Βιζυηνός ως άλλος θεόπνευστος ποιητής, όπως ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος, αναφέρεται αρχικά στην τοποθεσία της νήσου Χάλκης στο σύμπλεγμα των Πριγκηποννήσων και στο θεσπέσιο κάλλος αυτής που φαίνεται ότι τον είχε σαγηνεύσει. Στην πρώτη στροφή γράφει: «Κοντά στο Βόσπορο ένα νησάκι / με χάρι λούεται, σαν το Χηνάκι, / στις Προποντίδος την αγκαλιά. / Χάλκη τ' ωνόμασαν / γιατί στα στήθη / είχε, με λέγουνε, μα λησμονηθή, / θεοκτισμένη χαλκοφωλιά /». Εκτός από την πρώτη στροφή, αναφορές για το εκπάγλου καλλονής φυσικό δασώδες και θαλάσσιο τοπίο της Χάλκης διαβάζουμε και σε άλλες στροφές (2^η, 3^η, 4^η, 5^η κ.ά) του ποιήματός του.

Ο ίδιος, ο οποίος χαρακτηρίζει την Χάλκη ωσάν να είναι «... ένα σχέδιο του παραδείσου πάνου στο κύμα το γαλανό» (2^η στροφή), συμπληρώνει emphaticά γράφοντας ότι πρόκειται ένα ιερό νησί όπου ενοικεί η Χάρις του Θεού: «Νησί δεν έλαβε μια τέτοια χάρι / άλλο, και δεν έχει τόσο καμάρι, / όσο η Χάλκη η Ιερά / γι' αυτό μυστήριο κάθε κλωνί της, / γι' αυτό ψαλτήριο κάθε πουλί της, / στα φύλλα ψάλλει τα δροσερά /» (7^η στροφή).

Με γλαφυρό τρόπο ο φιλόμουσος Βιζυηνός αναφέρεται στις ένθεες Μούσες της νήσου γράφοντας χαρακτηριστικά: «Μέσα στα δάση σου οι θυγατέρες / της Μνήμης παίζουνε σαν περιστέρες / και λεν τραγούδια του Παρνασσού, / κι οι Χωρηβίτιδες παρέκει Μούσαι / εις τα τραγούδια τους αντιλαλούσαι / τους ύμνους ψάλλουν του Ιησού /» (6^η στροφή).

Για την ευλογημένη και παραδείσια τοποθεσία όπου ανηγέρθη επί της νήσου η Θεολογική Σχολή και την υψηλή πνευματική αποστολή της στον κόσμο και ιδιαίτερα στους νέους γράφει: «Σε μια κορφούλα της έχει στεφάνι, / που κείν' η λάμψη του τον ήλιο φθάνει, / Θεολογίας το λεν σχολειό. / Μοιάζει μετέωρο θεοσταλμένο, / να χύνη φώτισι προωρισμένο / στον νέο κόσμο και στον παλιό /» (8^η στροφή).

Ο Γεώργιος Βιζυηνός ιδιαίτερη μνεία κάνει στον θεόπνευστο και φιλόμουσο οραματιστή και ιδρυτή της Θεολογικής Σχολής, αοίδιμο Οικουμενικό Πατριάρχη Γερμανό κατά το έτος 1844, ο οποίος επέλεξε

τον «Λόφο της Ελπίδος ή των Παπάδων» για να ιδρύσει το θεολογικό φυτώριο της Μεγάλης Εκκλησίας: «Γι' αυτό οι έρημοι δεν είναι στείραι, / κι από τον κόρφο τους τ' άστρα του πήρε / της Εκκλησίας ο Ουρανός. / Γι' αυτό παράμερα Θεολογίας τέμενος έστησε, σπουδή αγίας, / ο Πατριάρχης ο Γερμανός. /» (16^η στροφή).

Στην 10^η και 31^η στροφή γίνεται εξιδιασμένη αναφορά στο Καθολικό της Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής Ιεράς Μονής της Αγίας Τριάδος, όπου οι ιεροσπουδαστές μετείχαν της εν γένει λατρευτικής και λειτουργικής ζωής της Εκκλησίας: «Είναι τετράγωνο, και στην αυλής του / τα στήθη κάθεται ναός Υψίστου / για την ακοίμητη προσευχή. / Όποιος το έχτισε, θαρρείς, μιμήθη / Κείνον που έβαλε μέσα στα στήθη / του πλάσματός του θεία ψυχή» (10^η στροφή). Και στην 31^η στροφή γράφει: «Ωραίος, τρίχωρος, καλοχτισμένος / σε στύλους δώδεκα ακουμβημένος / ο της Τριάδος είναι ναός. / Σ' αυτόν τα θρέμματα της Εκκλησίας / είναι κι οι κήρυκες της μετανοίας, / και οι Λευίται, και ο λαός /».

Στο θεολογικό φυτώριο του Οικουμενικού Πατριαρχείου φοιτούσαν ιεροσπουδαστές από όλες τις κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες, οι οποίοι επιθυμούσαν να γευθούν το «μέλι της πίστεως» και το «γάλα της ευσεβείας». Ο Βιζυηνός με ευφρόσυνη συναδελφική παρόρμηση και παραστατικότητα αναφέρεται στους προσερχομένους να φοιτήσουν Χαλκίτες ιεροσπουδαστές: «Σ' αυτό, Ακρόπολι της Εκκλησίας, / τρέχουν τα θρέμματα και της Ασίας / και της Ευρώπης να φωτισθούν, / καθώς στη μάνα τους τ' αρνάκια τρέχουν, / και με φιλήματα την συχνοβρέχουν / αθώο γάλα να ποτισθούν /» (11^η στροφή).

Έκθαμβος ο νεαρός Γεώργιος με την υπερκόσμια κατάνυξη και πνευματικότητα που αποπνέει η ιερότητα του τόπου και η σχεδόν καλογερική μόνωση, διερωτάται: «Γιατί το ήσυχο αυτό παλάτι / του ξένου έξαφνα τον νου ταραττει / και σε άλλες σφαίρες τον οδηγεί; / Γιατί τα χείλη του χαμηλοφώνως, / - Είναι, ψελλίζουνε, ο κόσμος πόνος, είναι καμίνι η δόλια γη; /» (12^η στροφή). Και στην 13^η στροφή διαλέγεται με την ένθεη Μούσα την οποία εκστατικός ερωτά: «Γιατί, ω Μούσα μου; - Δίότι λείπει / εδώ ο θόρυβος κι η μαύρη λύπη, / λείπουν η ζάλη κι οι στεναγμοί, / και ελαφρότερη πετά η ψυχή του / εις κόσμον άυλο, κι οι οφθαλμοί του / καθαροβλέπουν για μια στιγμή /».

Η από της ιδρύσεως και επί 29 έτη λειτουργία και προσφορά της Θεολογικής Σχολής (1844-1873) είναι η πνευματική έλλαμψη του φωτός της γνώσεως, της κατά Θεόν γνώσεως και σοφίας, όπως ο Βιζυηνός βίωνε ως ιεροσπουδαστής την μύησή του στο μυστήριο της γνώσεως και της Θεολογίας, γράφοντας: «Γι' αυτό η κορπούλα σου, ω Χάλκη θεία, / θρόνος ολόφωτος εις τη θρησκεία / και στη μελέτη έχει γενή, / και στέλνεις είκοσι κι εννιά ανοίξεις / στη γη τα φώτα σου, για να μας δείξεις / σε ποιον ανοίγουν οι ουρανοί /» (17^η στροφή).

Όπως προαναφέραμε, όταν ο Γεώργιος Βιζυηνός εισήχθη ως ιεροσπουδαστής στη Σχολή της Χάλκης η χρονική διάρκεια της

φοιτήσεως ήταν επτά έτη, με τέσσερις γυμνασιακές και τρεις θεολογικές τάξεις, συνεχή μελέτη και πνευματικό αγώνα και κάματο. Γράφει ο ίδιος σχετικά: «Επτά ολόκληρα καθείς των έτη / νυκτοσηκώνεται εις την μελέτη. / Τον βλέπεις; / Μόνος μ' ένα χαρτί, / και στο γραφείο ακουμβημένος, / άγαλμ' ακίνητο, μένει σκυμμένος / και κρυφολέγει δεν ξεύρω τι. /» (21^η στροφή).

Ο πνευματικός και σωματικός κάματος των σπουδαστών λόγω του εντατικού ημερήσιου προγράμματος που ήταν πεπληρωμένο με τις ιερές ακολουθίες στο Καθολικό της Μονής, τις πολλές ώρες διδασκαλίας και την προσωπική μελέτη, περιγράφεται από τον Βιζυηνό με πολύ έντονο τρόπο: «Χλωμό το πρόσωπο, βαθουλωμένα / θαμπά τα μάτια του, / και μαραμμένα / έχει τα χείλη του ο σπουδαστής / μοιάζει το λούλουδο, που κιτρινίζει, / γιατί τη ρίζα του πολυποτίζει. / από αγάπη ο ποτιστής /» (22^η στροφή).

Η κατάκτηση της σοφίας για τον Βιζυηνό είναι δυσχερές πάλαισμα που μόνο με την θεία έλλαμψη επιτυγχάνεται. Η δέηση προς τον Πάνσοφο Θεό είναι πνευματική προϋπόθεση της νοεράς ελλάμψεως: «Ίδέ, γονάτισε, και στον αέρα / τα χέρια σήκωσε και «Συ Πατέρα / στείλε στο νου μου σοφίας φως, / γιατί αδύνατο χωρίς εκείνο, / χωρίς τη λάμψη του εγώ να γίνω, / Θεέ μου, λέγει, καλός σοφός /» (23^η στροφή). Και στην 24^η στροφή ομολογεί την αδυναμία του πεπερασμένου ανθρώπινου νου να κατακτήσει τη σοφία: «Ίδέ με, άγρυπνο, σαν νυχτερίδα, / πουλί αδύνατο, εις την αχτίδα / του λύχνου μένω και μελετώ. / Κι ενώ με φαίνεται πως σ' έχω φθάσει, / πως μακροπέταξα σε άλλη πλάσι, / εγώ δεμένο στη γη πατώ /».

Η νυχθήμερη αγωνία των σπουδαστών να γευθούν τους καρπούς της σοφίας και της γνώσης μέσω της αδιάλειπτης μελέτης, όταν αποδεικνύεται αλυσιτελής, τότε η αναφορά στον Πάνσοφο και Φωτοδότη Θεό καθίσταται αναπόφευκτη, καθώς «συχνά τον πλάστη τους παρακαλούνε / θείαν να λάβουν φωτοβολία /» (28^η στροφή).

Η μετοχή των ιεροσπουδαστών στην κοινή σύναξη εντός του Καθολικού της Ιεράς Μονής τόσο στον Όρθρο όσο και στον Εσπερινό, σύμφωνα με το ημερήσιο πρόγραμμα εσωτερικής λειτουργίας της Σχολής, για την κοινή προσευχή «εν κοινωνία προσώπων» αποδίδεται από τον Γεώργιο Βιζυηνό με απaráμιλλο τρόπο: «Τότε χαλκόγλωσσο βοΐζει στόμα / - Στου Πλάστου έλθετε το θείο δώμα, / μικροί μεγάλοι, στην προσευχή. / - Κι όπως η όρνιθα εις το κριθάρι, / έτσ' ολοπρόθυμη τρέχει με χάρι / στην Εκκλησία κάθε ψυχή /» (30^η στροφή). Και στην 53^η στροφή γράφει: «Δύο μαθήματα 'ποχαιρετούνε, / και σαν τις πέρδικες σεμνοπετούνε / στον ψυχοσώστη Εσπερινό. / Κι όταν ο ήλιος τρέχη στη δύσι, / όταν η δέησις τους απολύση, / όλοι σκορπιούνται μέσ' στο βουνό /».

Ο Γεώργιος Βιζυηνός ως ιεροσπουδαστής, όπως και οι λοιποί συμμαθητές του, εκτελούσε διάφορα διακονήματα τόσο στο πλαίσιο του

εκπαιδευτικού ωρολογίου προγράμματος της Θεολογικής Σχολής όσο και εντός της Εκκλησίας. Με χαριτωμένο τρόπο γράφει σχετικά: «Καθείς το έργο του έχει στα χείλη· / άλλος κατάστιχο, άλλος κονδύλι, / άλλος πριόνι, άλλος κουπί, / άλλος στο χέρι του χρυσό βιβλίο / βαστά και πρόθυμος εις το σχολείο / τρέχει να μάθη την προκοπή /» (33^η στροφή).

Για τον ποιητή ιεροσπουδαστή η τροφός Σχολή είναι «οίκος της ησυχίας και της σπουδής», όπου οι νεαροί βλαστοί της Εκκλησίας προετοιμάζονται ανυστάκτως και βιωματικώς ως άξια μελλοντικά στελέχη της: «Καθώς τ' ακοίμητα μεταξοπούλια / πλέκουν ακούραστα χρυσά κουκούλια / που θε να γένουν μεταξωτό, / έτσι εργάζονται θέρος, χειμώνα, / να φάνουν άσχιστο ένα χιτώνα, / στην Εκκλησία και στο Χριστό /» (35^η στροφή).

Η πνευματική τροφή της γνώσεως και σοφίας, όπως προσφέρονται στους ιεροσπουδαστές της Σχολής, εκστασιάζει τον νου και την ψυχή του Βιζυηνού, ο οποίος με ενθουσιασμό και λυρισμό ομολογεί: «Χτυπά χαλκόστομο το κουδουνάκι; / τρέχει σαν άκακο καθείς αρνάκι, / τρέχει να φάγει γάλα γλυκό. / Εδώ διδάσκεται θεολογία, / εκεί ανόθευτη φιλοσοφία, / παρέκει δόγματα, ηθική /» (36^η στροφή). Αναφερόμενος δε στις ιδιαίτερες προτιμήσεις των σπουδαστών περί των μαθημάτων και των μεγάλων αρχαίων Ελλήνων ποιητών, τραγικών, ιστορικών, φιλοσόφων και ρητόρων γράφει: «Άλλ' έχουν δάσκαλο τον Ευριπίδη, / άλλοι τον Όμηρο, τον Θουκυδίδη / και τον Ηρόδοτο μερικοί, / εις άλλους – Διώξετε, κράζουν, τους ξένους – οι φιλοπάτριδες του Δημοσθένους / βροντοφωνάδες Φιλιππικοί /» (37^η στροφή). Αναλόγως γράφει και στην 41^η στροφή: «Εδώ οι Πλάτωνες κι Αριστοτέλεις / εδώ ο,τιδήποτε μάθημα θέλης, / έχεις δασκάλους να διδαχθής. / Εδώ σαν μέλισσες ανθολογούνε / ό,τι γλυκύτερο άνθος ευρούνε / οι Χριστολάτραι φιλομαθείς /».

Για όσους σπουδαστές η κατά κόσμον γνώση και σοφία, η λεγόμενη «θύραθεν επιστήμη», καθώς και οι διδάσκαλοί τους «φαίνονται λίγοι», ο Γεώργιος Βιζυηνός δεικνύει μέσα από την ποιητική γραφή του, την Εκκλησία, η οποία ως «άλλο νεώτερο σχολείο ανοίγει / στόματα μύρια χωρίς φωνή, / που ξεχειλίζουνε με ησυχία / θεία κι ανθρώπινη φιλοσοφία, / σαν μια Πανδώρα παντοτινή /» (38^η στροφή). Συμπληρώνει δε στην 41^η στροφή: « Σ' αυτό αθάνατοι τόσοι Πατέρες / της Εκκλησίας μας λαμπροί αστέρες / με τους ψαράδες θεολογούν, / σ' αυτό οι Όμηροι κι οι Θουκυδίдай, / όσους ο ήλιος ως τώρα είδε, / Έλληνες, ξένοι, φιλολογούν /».

Η «Σύναξη» όλων των σπουδαστών στην κοινή Τράπεζα της Σχολής, παρουσία του επί της φοιτήσεως του Γεωργίου Βιζυηνού, Χίου στην καταγωγή, Σχολάρχου αυτής επί ένα έτος (1872-1873), Αρχιμ. Γρηγορίου Φωτεινού, αποτελούσε μία ιεροτελεστία, αφού ετρέφετο όχι μόνο το σώμα αλλά και η ψυχή με αναγνώσματα περικοπών από τα θεόπνευστα έργα του Ιερού Χρυσοστόμου και του Μεγάλου Βασιλείου. Ο Βιζυηνός αναφερόμενος στη «Σύναξη» της κοινής Τραπέζης γράφει: «- Χριστέ,

ευλόγησον τ' απλό μας γεύμα / μ' ένα φιλόπρωπο γλυκό σου βλέμμα - / λέγει ο Χίος Διευθυντής, / και με χαμόγελο κάθεται πρώτος / κι οι άλλοι κάθονται και ένας κρότος / κρυφογεννιέται σαν της βροντής /» (44^η στροφή).

Η ανάπαυλα μετά το φαγητό έδινε στους σπουδαστές την ευκαιρία να συνομιλήσουν και να «βιώσουν την λησμονημένη νεότητά τους»: «Καθώς οι μέλισσες κάμνουν το μέλι / κι ύστερα 'λόγουρα σ' ένα κυψέλι / με τα τραγούδια τρεμοπετούν, / έτσι στα πράσινα τα κυπαρίσσια / 'ποκάτω βγήκανε σαν τα μελίσσια, / οι Θεολόγοι και περπατούν /» (49^η στροφή). Το βλέμμα του ιεροσπουδαστή Βιζυηνού όμως πέφτει σε έναν απόμακρο συμμαθητή του – ίσως να είναι και ο ίδιος – που βιώνει τις ιδιαίτερες σκέψεις της περισυλλογής του σε «απόμακρη ησυχία». Γράφει δε χαρακτηριστικά: «Παρέκει μόνος του, σαν παραταίρι, / έχει στο μέτωπο ένας στο χέρι, / βλέπει το κύμα το γαλανό, / και σε στραβόπευκο ακουμβημένος / θαυμάζει, άφωνος και ξεχασμένος / τον αταλεύτητ' ωκεανό /» (51^η στροφή).

Όταν και πάλι το «χαλκόφωνο», όπως ο Βιζυηνός ονομάζει τον κώδωνα της Σχολής, ηχήσει όλοι οι σπουδαστές επανέρχονται στις αίθουσες για τα απογευματινά μαθήματα μέχρι «... Ο Πλάστης αρχίσει τ' άστρα να σπέρνη / στην πεδιάδα του ουρανού...» (56^η στροφή) και τότε «κάθε παράθυρο χρυσό εβάφη / κρότος και θόρυβος παντού ετάφη· / καθείς θα φάγη, θα κοιμηθή / μα η μελέτη του δεν τον αφήνει / ούτε την τράπεζα ούτε την κλίνη / τον θεολόγο να θυμηθή /» (57^η στροφή).

Η Αμφιετηρίδα ως «Ιερών Δίπτυχον μνημοσύνης» για τα 120 έτη (1896-2016) από της ανεγέρσεως του υπάρχοντος παλαιφάτου κτιρίου της περιτύστου εν Χάλκη Ιεράς Θεολογικής Σχολής του Οικουμενικού Πατριαρχείου και από της κοιμήσεως του μεγάλου Θρακός Γεωργίου Βιζυηνού, του πάλαι ποτέ Χαλκίτου ιεροσπουδαστού αυτής, ας αναστηλώσει μέσα μας την ελπίδα και ας αναθερμάνει τις «εκτενείς προσευχές» μας ώστε και πάλι να ηχήσει, αντηχήσει και αντιλαλήσει το «χαλκόφωνον» της Σχολής ως «εύλαλον αντίφωνον Ορθοδόξου Θεολογίας» για τους επιγενομένους ομογάλακτους στο «Λόφο της Ελπίδος ή των Παπάδων». Γένοιτο!

Υ.Γ. Το παρόν ιστορικό επετειακό κείμενο αφιερώνεται πάνυ ευλαβώς και εξ άκρας υϊϊκής αγάπης στον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίο, ο οποίος αδιαλήπτως, ανυστάκτως και αόκνως αγωνίζεται για την επαναλειτουργία της μαρτυρικής Ιεράς Θεολογικής Σχολής της Χάλκης, η οποία αδίκως από το έτος 1971 σιωπά και αναμένει...